

Na osnovu člana 9. i 25. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08, 34/12 i 77/12), člana 16. stav (2) Zakona o faktoringu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 14/16) i člana 18. Statuta Agencije za bankarstvo Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 42/04), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine na 86. sjednici održanoj 30.08.2016. godine donosi

ODLUKU
O MINIMALNIM STANDARDIMA
SADRŽAJA UGOVORA O FAKTORINGU

I. Uvodne odredbe

Član 1.

- (1) Ovom odlukom se detaljnije propisuje minimalni sadržaj ugovora o faktoringu koji se zaključuje između subjekata faktoringa definiranih Zakonom o faktoringu (u daljem tekstu: Zakon).
- (2) U smislu odredbi ove odluke pojedini pojmovi imaju značenja utvrđena u članu 2. Zakona.
- (3) Na pitanja vezana za primjenu ove odluke, a koja nisu regulisana ovom Odlukom, primjenjuju se odredbe Zakona.

II. Forma i sadržaj ugovora o faktoringu

Član 2.

- (1) Ugovor mora biti sklopljen u pisanom obliku te se na njega primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi, osim ako Zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Ugovor mora biti napisan na pregledan i razumljiv način tako da korisniku usluge faktoringa omogući raspolaganje svim bitnim informacijama o uslovima ugovora iz kojih će biti vidljiva prava i obaveze ugovornih strana.
- (3) Ugovor o faktoringu ne smatra se ugovorom o kreditu ili zajmu u smislu propisa koji regulišu ovu oblast.

Član 3.

Ugovor o faktoringu, kao minimum, mora sadržavati:

- a) podatke o ugovornim stranama,
- b) vrstu faktoringa,
- c) osnov i podatke o tražbini koja je predmet ugovora,
- d) iznos i način obračuna plaćanja i plaćanje otkupljene tražbine,
- e) iznos i obračun naknade faktoru,
- f) obračun kamate i ostalih troškova,
- g) obavezu obavještanja kupca o prijenosu tražbine,
- h) evidencije i rokove realizacije odredbi iz ugovora,
- i) način rješavanja sporova,
- j) datum zaključivanja ugovora i
- k) potpise zakonskih zastupnika svake od ugovornih strana ili druge osobe ovlaštene za potpisivanje ugovora ili punomoćnika ovih lica.

Član 4.

- (1) U smislu člana 3. tačke a) ove odluke, ugovor mora sadržavati podatke o:
 - a) prodavcu tražbine – povjeriocu predmeta faktoringa,
 - b) pružaocu usluga faktoringa.
- (2) Informacije o ugovornim stranama, kao minimum, moraju sadržavati podatke o:
 - a) firmi ili skraćenom nazivu firme,
 - b) obliku organizovanja,
 - c) sjedištu i tačnoj adresi,
 - d) matičnom broju / identifikacijskom broju dodijeljenom u porezne svrhe ugovornih strana,
 - e) registracijskom broju iz Evidencije društava za faktoring, odnosno registra banaka kod Agencije za bankarstvo Federacije BiH.
- (3) U slučaju inostranog faktoringa u ugovoru je potrebno, pored podataka iz stava (2) tač. a) do d) ovog člana, navesti i to koji je subjekt nerezident, odnosno državu sjedišta nerezidenta na koje se inostrani faktoring posao odnosi.

Član 5.

- (1) U smislu člana 3. tačka b) ove odluke, na ugovoru mora biti jasno i nedvojbeno navedeno o kojoj se vrsti faktoringa radi s obzirom na vrste iz člana 6. stav (1) Zakona.
- (2) Ako se ugovara obrnuti (dobavljački) faktoring kao posebna vrsta faktoringa to je potrebno jasno naznačiti u nazivu ugovora.
- (3) Ukoliko tražbina nije kupljena u cijelosti potrebno je navesti da je djelimično kupljena.
- (4) Ako se radi o ugovoru o faktoringu koji uključuje eskont (otkup) mjenica, u ugovoru je neophodno navesti da se radi o mjenici koja je izdanta kao sredstvo podmirenja tražbine nastale iz osnova isporuke roba i pružanja usluga u zemlji ili inostranstvu i podatke o elementima mjenice (trasant / izdavalac, trasat, remitent, mjenični iznos, mjesto i datum izdavanja, datum dospijeca, broj mjenice) kao i podatke o osnovu nastanka tražbine iz člana 7. ove odluke. U ovom slučaju se u ugovoru mora navesti da se na eskont mjenice primjenjuju propisi kojima se uređuje mjenica.

Član 6.

- (1) U smislu člana 3. tačke c) ove odluke, u ugovoru mora jasno biti naznačen osnov nastanka tražbine, nastale na osnovu:
 - a) ugovora o prodaji robe ili pružanja usluga u proizvodnji, trgovini i uslugama ili
 - b) ugovora o izvođenja investicijskih radova ili
 - c) ugovora o izvoza proizvoda i pruženih usluga.
- (2) Osnova nastanka tražbine kojom se vrši prijenos i otkup tražbine na faktora, tj. povjerioca (račun ili druga isprava prema kojoj isporučilac dobara ili pružalac usluga obračunava isporučena dobra i obavljene usluge) zaključene između lica iz člana 2. stav (1) Zakona, mora biti određen u pogledu:
 - a) datuma nastanka,
 - b) datuma dospijeca i
 - c) iznosa kupljene novčane tražbine.

Član 7.

- (1) Ukoliko su predmet faktoringa postojeće nedospjele kratkoročne novčane tražbine, potrebno je naglasiti rok dospijeca tražbine koji ne može biti duži od 180 dana od dana prodaje robe, odnosno pružene usluge, a što je utvrđeno ugovorom o prodaji robe ili pružanja usluga.

- (2) Ukoliko su predmet faktoringa buduće tražbine, osnov nastanka budućih tražbina dovoljno je odrediti kao pružanje određene vrste usluga ili isporuku određene vrste dobara bez obzira na to postoji li u trenutku sklapanja ugovora o faktoringu ugovorni osnov za pružanje tih usluga ili isporuku te vrste dobara. Prijenos budućih tražbina proizvodi pravni učinak u trenutku nastanka tih tražbina.
- (3) Predmet ugovora o faktoringu ne može biti prijenos tražbine na osnovu prodaje robe ili usluga za lične, porodične ili potrebe domaćinstva, odnosno bilo kakva prodaja za gotovinu.

Član 8.

U smislu člana 3. tačke d) ove odluke, ugovor o faktoringu mora sadržavati podatke o:

- a) ukupnom nominalnom iznosu tražbine,
- b) podatke o iznosu i ugovorenom postotku avansa za svaku pojedinačnu tražbinu umanjenu za naknadu faktora i administrativnu naknadu (ukoliko se radi o faktoringu koji uključuje obavezu faktora za isplatu avansa prodavcu),
- c) roku za uplatu avansa prodavcu,
- d) vjerodostojnoj dokumentaciji kojom se dokazuje postojanje tražbine,
- e) broju računa prodavca,
- f) broju računa kupca na koji se vrši uplata avansa, kada se radi o obrnutom (dobavljačkom) faktoringu,
- g) načinu obračuna i visini kamatne stope na isplaćeni avans,
- h) roku isplate preostalog iznosa nakon naplate tražbine od kupca umanjene za kamatu na isplaćeni avans,
- i) načinu obračuna diskonta i visinu diskontne kamate, kada se radi o faktoringu s diskontom,
- j) obavezu faktora da nakon što je izvršio naplatu tražbina od kupca odmah, a najduže u roku tri dana, isplati prodavcu razliku po računu do punog iznosa umanjenu za:
 - 1) plaćeni avans, ukoliko je avans ugovoren;
 - 2) ugovorenu kamatu na dati avans;
 - 3) naknadu faktoru koja ne može biti veća od 2% nominalnog iznosa otkupljene tražbine, uvećanu za PDV;
 - 4) administrativnu naknadu (ako je ugovorena) na ime vođenja evidencije, dogovaranja i praćenja otplate predmeta faktoringa, prikupljanja podataka, izrade analiza i davanja informacija o kreditnoj sposobnosti dužnika predmeta faktoringa itd., a koja ne može biti veća od od 50 KM po svakom računu, uvećana za PDV kao i
 - 5) druge ugovorom utvrđene troškova faktoringa.

Član 9.

Ugovor o faktoringu mora sadržavati odredbe o bližim kriterijima za priznavanje odnosno nepriznavanje računa sa stanovišta dospelosti odnosno nedospelosti tražbina koje su predmet ugovora u odnosu na momenat stupanja na snagu ugovora.

Član 10.

Ugovor o faktoringu mora sadržavati klauzulu prema kojoj faktor naplaćuje tražbinu u svoje ime i za svoj račun, osim u slučaju skrivenog faktoringa, kada prodavac zadržava pravo cjelokupne realizacije naplate tražbine u svoje ime i za račun faktora, pri čemu je obaveza prodavca da, nakon izvršene naplate tražbine od kupca, odmah, a najduže u roku tri dana, izvrši obaveze prema faktoru u skladu s odredbama ugovora.

Član 11.

Ukoliko se radi o inostranom faktoringu, koji se zaključuje između prodavca i izvoznog faktora, ugovorom se mora precizirati:

- a) iznos avansa od nominalne vrijednosti izvozne tražbine koji se isplaćuje prodavcu,
- b) kamata na isplaćeni avans, koju zaračunava izvozni faktor,
- c) naknada i troškovi faktora, kao i
- d) način plaćanja kamate i naknade.

Član 12.

- (1) U smislu člana 3. tačke e) ove odluke, ugovor o faktoringu mora sadržavati odredbe o visini naknade faktoru za pružanje usluge faktoringa izraženoj u procentnom iznosu u odnosu na nominalni iznos otkupljene tražbine uz napomenu da ne može biti veća od 2% nominalnog iznosa otkupljene tražbine.
- (2) Ugovorom se mora naznačiti način plaćanja naknada faktoru, u zavisnosti da li se plaća naknada jednokratno ili višekratno, preciziranjem rokova plaćanja, po potpisu ugovora ili umanjenjem avansa prilikom isplate ili na drugi način.
- (3) Ugovor mora sadržavati odredbe o iznosu, načinu obračuna, dokumentiranju i načinu plaćanja ostalih troškova iskazanih kroz administrativnu naknadu (ako je ugovorena) na ime vođenja evidencije, dogovaranja i praćenja otplate predmeta faktoringa, prikupljanja podataka, izrade analiza i davanja informacija o kreditnoj sposobnosti dužnika predmeta faktoringa itd., u zavisnosti da li se ugovara obračun administrativne naknade u fiksnom iznosu – paušalno ili obračun na osnovu stvarnih troškova, a koji ne mogu prelaziti iznos od 50 KM po svakom računu.
- (4) Ugovorom o faktoringu ili posebnim pisanim sporazumom između pružaoca usluge faktoringa i nosioca troška može se odrediti kako će naknadu faktoru, administrativnu naknadu i/ili druge ugovorom utvrđene troškove snositi neko drugo lice kao nosilac troška.
- (5) U slučaju postojanja posebnog pisanog sporazuma iz prethodnog stava ovog člana, ugovor o faktoringu mora sadržavati i naznaku da su naknada faktoru, administrativna naknada i/ili drugi troškovi utvrđeni posebnim sporazumom između pružaoca usluga faktoringa i nosioca troška.

Član 13.

- (1) U smislu člana 3. tačke f) ove odluke, ugovorom mora biti određena visina kamatne stope koja se obračunava na avansni iznos, odnosno diskontne stope, ako se ugovara faktoring s diskontom.
- (2) Ugovorom o faktoringu mora biti određena vrsta, visina i način obračuna, rokovi dospijeća i naplate kamate koju pružalac usluga faktoringa zaračunava na isplaćeni avansni dio tražbine za period između isplate avansa i dana dospijeća naplate tražbine od kupca.
- (3) Ugovorom o faktoringu ili posebnim pisanim sporazumom između pružaoca usluge faktoringa i nosioca troška može se odrediti kako će trošak kamate snositi neko drugo lice kao nosilac troška.
- (4) U slučaju postojanja posebnog pisanog sporazuma iz stava (3) ovog člana ugovor o faktoringu mora sadržavati i naznaku da je kamatna stopa i način obračuna utvrđen posebnim sporazumom između pružaoca usluga faktoringa i nosioca troška kamate.

Član 14.

- (1) U smislu člana 3. tačke g) ove odluke, ugovorom o faktoringu prodavalac svoje tražbine prenosi na faktora, osim ako je prijenos zabranjen Zakonom ili je tražbina vezana uz osobnost povjerioca, ili se tražbina, po svojoj prirodi, protivi prenošenju na drugog.
- (2) Ugovorom o faktoringu se može naznačiti obaveza prodavca da faktoru osigura i izjavu kupca da je primio robu i usluge prema izdatom računu, bez prigovora na njihove materijalne nedostatke,

kao i da mu dostavi dokumentaciju na osnovu koje se realizuje ugovor o faktoringu, a kao minimum:

- a) račune o isporuci robe i izvršenim uslugama sa
 - 1) narudžbama,
 - 2) otpremnicama i prijemnicama robe,
 - 3) zapisnicima o izvršenim uslugama,
 - 4) voznim listama prijevoznika,
- b) izvode otvorenih stavki s
 - 1) obaviještenjem o dospijeću duga na naplatu i
 - 2) urgencijama za plaćanje.
- c) izvoznu i uvoznu carinsku dokumentaciju, kod inostranog faktoringa,
- d) izjave o plaćenom PDV-u i carini kao i dokaz o otvorenom akreditivu, ukoliko takva dokumentacija postoji,
- e) police osiguranja i reosiguranja, ukoliko su ugovorene,
- f) finansijske izvještaje i revizorske izvještaje, kao i
- g) ostalu dokumentaciju vezanu uz korespondenciju prodavca s kupcem (kao što su pozivi i urgencije za plaćanje, dokumentacija vezana uz procjenu boniteta i kreditne sposobnosti dužnika) i
- h) ostalu dokumentaciju koja može poslužiti kao temelj za dokazivanje da je roba stvarno isporučena ili usluga izvršena, kao i dokumentacije za dokazivanje prijenosa tražbine.

Član 15.

Ugovorom o faktoringu moraju se utvrditi slučajevi u kojima je za prijenos tražbine s prodavca na faktora potreban pristanak kupca.

Član 16.

- (1) Ugovorom se mora naznačiti obaveza prodavca da u roku od pet dana, u pisanoj formi obavijesti kupca o izvršenom prijenosu tražbine na faktora, osim ako se ne radi o skrivenom faktoringu.
- (2) Pisana obavijest iz stava (1) ovog člana mora sadržavati informacije o zaključenom ugovoru o faktoringu, datumu zaključivanja ugovora, podatke o faktoru kojem je kupac obavezan izvršiti plaćanje, kao i instrukcije za plaćanje: broj računa ili brojeve računa, iznos tražbina, valutu plaćanja i dr.
- (3) Pisana obavijest iz stava (1) ovog člana se smatra dostavljenom ako je upućena pisanom korespondencijom, na elektronski ili neki drugi prikladan način iz kojeg se može utvrditi identitet pošiljaoca i prijem obavještenja.
- (4) Ugovorom se mora naznačiti da isti proizvodi učinke i bez saglasnosti i izjave kupca, osim ako drugačije nije uređeno posebnim zakonom.

Član 17.

- (1) U smislu člana 3. tačke h) ove odluke, ukoliko je pružalac usluge faktoringa ugovorom preuzeo pravo i obavezu evidencije, naplate i upravljanja tražbinom, radi zaštite naplate tražbine, ugovorom se naročito mora precizirati obaveza prodavca o slanju pisanog obavještenja kupcu o postojanju duga prema prodavcu, kao i obaveza kupca da prenesenu tražbinu na osnovu ugovora o prijenosu tražbine plati faktoru, izuzev ako se radi o skrivenom faktoringu iz člana 11. stav (2) Zakona.
- (2) Ugovorom o faktoringu pružalac usluge faktoringa koji je preuzeo pravo i obavezu evidencije, naplate i upravljanja tražbinom po potrebi je dužan, radi osiguranja naplate tražbine, precizirati obavezu procjene kupca preuzimanjem bjanko mjenica s mjeničnom izjavom dužnika o

prihvatanju obaveze plaćanja duga u roku dospijeca i do visine (prenesenog) iznosa s računa ili do odobrenog faktoring limita, odnosno potrebi osiguranja tražbine kod osiguravajućeg društva.

Član 18.

Ugovor kao minimum mora sadržavati odredbe o obavezi pružaoca usluge faktoringa na obavještanje prodavca o realizaciji pojedinih odredbi ugovora o faktoringu i obavezi dostavljanja isprava na knjiženje, s ugovorenom dinamikom i rokovima obavještanja i dostave.

Član 19.

- (1) Ugovorom o faktoringu mora se navesti rok na koji se ugovor zaključuje.
- (2) U suprotnom ugovor mora sadržavati odredbu da ugovor ne može prestati prije nego što sve prodane tražbine ne budu naplaćene ili regresirane od prodavca.

III. Posebne odredbe o sprečavanju pranja novca

Član 20.

Međufaktorski ugovor o inostranom faktoringu, u kojem se društvo za faktoring sa sjedištem u Federaciji BiH javlja kao ugovorna strana u ulozi izvoznog faktora u dvofaktorskom sistemu, kao minimum, mora:

- a) biti u skladu sa međunarodno priznatim i prihvaćenim pravnim i tehničkim okvirima koje su razvila međunarodna strukovna udruženja Factors Chain International (FCI) i/ili International Factors Group (IFG),
- b) sadržavati identifikaciju inostranog uvoznog faktora, kao i
- c) sadržavati elemente i mjere za dokumentovano poznavanje i praćenje stranke u skladu sa propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i financiranje terorističkih aktivnosti.

IV. Ostale ugovorne odredbe

Član 21.

Pored podataka iz člana 3. ove odluke, ugovor može sadržavati i druge odredbe kojima ugovorne strane regulišu svoje odnose, a koje moraju biti usklađene s pozitivnim zakonskim odredbama koje su pružaoци usluge faktoringa dužni primjenjivati u svom poslovanju.

V. Prijelazne i završne odredbe

Član 22.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Broj: U.O.-86-2-16

Sarajevo, 30.08.2016.godine

Predsjednica Upravnog odbora

Rajka Topčić, dipl. oec., s.r.